

Mokyklų sistema Airijoje ir Jūsų vaikas

LITHUANIAN

Community Links Integration Project is funded by the European Refugee Fund through the Reception and Integration Agency and the Irish Jesuit Province

Jesuit Refugee Service - Ireland

Turinys

• Įvadas	1
• Intrebari Generale	1
• Lankomumas	2
• Ryšių palaikymas su mokykla	3
• Patyčios	3
• Mokyklos taisyklės	5
• Mokylos taryba	5
• Tėvai/globėjai	6
• Specialiųjų ugdymo poreikių turintys vaikai	7
• Finansavimas	8
• Pradinė mokykla	9
- Švietimo sistema	11
- Apie tvarką mokykloje	12
- Sveikata	13
• Vidurinė mokykla ir kiti jos atitikmenys	14
- Kaip pasirinkti mokyklą	14
• Vidurinės mokyklos sistema	15
- Pirmasis vidurinės mokyklos lygmuo (angl. Junior Cycle)	17
- Antrasis vidurinės mokyklos lygmuo (angl. Senior Cycle)	18
- Pereinamieji metai	18
- Mokyklos baigimo programa	19
- Kalbos	21
- Mokyklinė uniforma	21
- Namų darbai	21
• Apie informaciją pateiktą šiame lankstinuke	22
• Interneto svetainės	23
• Apie pasaulinę JRS organizaciją	25

Community Links tikslai

- Remti bendruomeninę veiklą siekiant ugdyti tikrą, nuoširdų bendravimą, draugystę ir bendradarbiavimą tarp visų visuomenės narių.
- Populiarinti tikrą, teisingą politinių pabėgėlių ir imigrantų įvaizdį.
- Padėti politiniams pabėgėliams prisitaikyti prie gyvenimo naujoje aplinkoje ir paremti juos dirbant, mokantis ar kitaip dalyvaujant bendros visuomenės gyvenime.

Programos

- School Integration programa - gvildena imigrantams opias problemas ir remia politinio prieglobsčio paprašiusius tėvus bendraujant su mokyklomis esančiomis centiniame Dubline.
- Capacity Building programa – organizuoja kursus ir mokymus bendruomenių vadovams, grupėms ir individualiems asmenims kilusiems iš skirtingų kultūrinių ir religinių terpių.
- Tarpkultūrinė programa- skatina draugystę ir supratingumą tarp skirtingas kultūras atstovaujančių žmonių.

Savanoriai iš skirtingų kultūrų ir etninių mažumų dalyvaujantys Integration Support Group projekte rengia ir organizuoja kai kuriuos Community Links renginius.

© Jesuit Refugee Service - Ireland, 2008

COMMUNITY LINKS

Jesuit Refugee Service Ireland

Ground Floor, 13 Gardiner Place,

Dublin 1, Ireland

Tel (01) 8148644 Fax (01) 8734680

E-mail: communitylinks@jesuit.ie

Apie tarptautinę organizaciją Jėzuitų Pagalbą Pabėgėliams

Jėzuitų Pagalba Pabėgėliams, tai tarptautinė nevyriausybinė organizacija įkurta 1980 metais. Jėzuitų Pagalba Pabėgėliams misija yra lydėti, užtarti ir pagelbėti pabėgėliams ir prievarta perkrausdintiems žmonėms visame pasaulyje.

Jėzuitų Pagalba Pabėgėliams atstovybės yra įsikūrusios daugiau nei 50-yje šalių. Jos teikia pagalbą pabėgėliams esantiems pabėgėlių stovyklose, žmonėms išstumtiems iš įprastos gyvenamosios vietos jų šalyje ir asmenims prašantiems politinio prieglobsčio gyvenantiems miestuose arba pabėgėlių centruose. Ši organizacija teikia pagalbą švietimo, sveikatos, mitybos ir socialinės paramos srityse. Taip pat remia įplaukas atnešančią veiklą. Jėzuitų Pagalba Pabėgėliams suteikia paramą daugiau nei 450,000 asmenų visame pasaulyje.

Organizacijos Jėzuitų Pagalba Pabėgėliams Airijoje tikslai:

- Skatinti geresnes sąlygas priimant ir integruojant politinius pabėgėlius ir imigrantus.
- Remti ne-airių kilmės asmenis kurie yra sulaikyti dėl imigracijos taisyklių.
- Kovoti už teisingesnį imigracijos ir politinio prieglobsčio suteikimo procesą.
- Puoselėti pozityvesnį imigrantų ir politinių pabėgėlių įvaizdį Airijoje ir plėsti problemų su kuriomis susiduria šie žmonės supratimą platesnėje visuomenėje.
- Remti JRS Europe, JRS International biuro ir JRS projektų vykdomų krizių ištiktuose kraštuose veiklą.

Integracija

Jėzuitų Pagalba Pabėgėliams Airijoje organizacijos veikla susijusi su integracija yra vykdoma JRS Community Links Projekto darbuotojų. Projektas buvo sukurtas skatinti naujai atvykusių bendruomenių integraciją į Airijos visuomenę.

Įvadas

Šiame leidinyje pateikti klausimai ir atsakymai skirti suteikti daugiau informacijos į Airijos mokyklas einančių vaikų tėvams arba globėjams. Geriau suprastami mokyklų Airijoje sistemą galėsite aktyviai dalyvauti vaiko mokymosi eigoje ir padėti jam jaustis laimingą lankant mokyklą.

Bendri klausimai

Kuri oficiali Airijos įstaiga yra atsakinga už vaikų bendrąjį lavinimą?

Už vaikų bendrąjį lavinimą Airijoje yra atsakingas Airijos Respublikos švietimo ir mokslo departamentas. Informacija apie šį departamentą yra pateikiama departamento interneto svetainėje www.education.ie

Ar mano sūnus/dukra privalo lankyti bendrojo lavinimo mokyklą?

Taip. Dauguma vaikų Airijoje už mokslą nemoka. Jei jūsų vaikas yra tarp 6-erių ir 16-ikos metų, mokyklą lankyti privalo įstatymo nustatyta tvarka. Į mokyklą vaikas privalo eiti kiekvieną dieną. Praleisti pamokas gali tik esant svariai, pateisinamai priežastčiai. Reguliariai lankydamas mokyklą vaikas įgyja žinių, draugų ir psitikėjimo savimi.

Kaip galiu užregistruoti vaiką į mokyklą?

Pirmiausiai turėtumėte paskambinti į mokyklą, kurioje norėtumėte kad jūsų vaikas mokytųsi ir susitarti dėl susitikimo su mokyklos direktoriumi. Šio susitikimo metu galėsite užpildyti prašymą užregistruoti vaiką į mokyklą. Nesant laisvų vietų mokykloje direktorius patars į kurią netoliese esančią mokyklą galite kreiptis. Visų mokyklų sąrašą galite rasti Švietimo ir mokslo departamento interneto svetainėje www.education.ie

Lankomumas

Ką turėčiau daryti jei šiandien mano vaikas į mokyklą eiti negali?

Turėtumėte pranešti mokyklos personalui, kad jūsų vaikas į mokyklą ateiti negali ir nurodyti to priežastį. Dažniausiai būna gera, pateisinama priežastis kodėl vaikas negali ateiti į mokyklą. Jei vaikas susirgo, į mokyklą jo leisti negalima.

Kas atsitinka jei mano vaikas dažnai praleidžia pamokas?

Jei jūsų vaikas praleidžia daugiau nei 20 mokslo dienų, mokykla apie tai privalo pranešti Valstybinei švietimo paramos valdybai (National Education Welfare Board). Ši organizacija gali paskirti švietimo darbuotoją, kuris padės ir patars kaip išvengti prasto lankomumo ateityje.

Kas yra Valstybinė švietimo paramos valdyba (National Education Welfare Board (NEWB))?

Ši organizacija suteikia paramą šeimoms ir užtikrina, kad kiekvienam vaikui pagal įstatymą yra suteikiama galimybė įsigyti išsilavinimą. Daugumai vaikų tai reiškia galimybę lankyti mokyklą. Valstybinė švietimo paramos valdyba taip pat gali padėti jums surasti mokyklą jei jūs to padaryti negalite. Į Valstybinę švietimo paramos valdybą galite kreiptis telefonu 189036 36 66 arba apsilankyti jų interneto svetainėje www.newb.ie

Ką turėčiau daryti jei kraustausi į kitą vietovę ir turiu perkelti vaiką į kitą mokyklą?

Privalote informuoti mokyklos direktorių jog kraustotės ir vaiką norite perkelti į kitą mokyklą. Turite paprašyti direktoriaus parašyti rekomendaciją, kurioje būtų parašyta apie vaiko kalbos lygį ir progresą. Registruojantis naujoje mokykloje pateikite gautą laišką naujosios mokyklos direktoriui. Jei mokykla aprūpino jūsų vaiką vadovėliais ar kitomis priemonėmis, privalote juos grąžinti mokyklai.

Available online from: <http://www.ria.gov.ie/publications/>

Available to download in English, Albanian, Arabic, Croatian, Czech and Polish.

Reception and Integration Agency (2001) *Information Leaflet for Parents of Asylum Seeking and Refugee Children attending Primary Education*

Available online from: <http://www.ria.gov.ie/publications/>

Available to download in English, Albanian, Arabic, Croatian, Czech and Polish

Interneto svetainės

Citizens Information

<http://www.citizensinformation.ie/categories/education/primary-and-post-primary-education/>

Available in English and Irish. Accessed 25th July 2007

Department of Social and Family Affairs

<http://www.welfare.ie/schemes/families/btsca.html>

Available in English and Irish. Accessed 26th July 2007

Department of Education and Science

<http://www.education.ie/home/home.jsp?panelaccessed=1&pcategory=17216&ecategory=35829&ref=&language=EN>

Department of Education and Science: Translated Documents. Available in English, Irish, German, Latvian, Lithuanian, Polish, Spanish, Russian. Accessed 25th July 2007

Educate Together

<http://www.educatetogether.ie>

Some documents available in English, Arabic, French, Polish, Spanish, Romanian and Russian. Accessed 26th October 2007

State Examinations Commission

<http://www.examinations.ie/index.php?l=en&mc=ex&sc=eu>

Available in English and Irish. Accessed 25th July 2007

Teagasc

www.teagasc.ie/advisory/alternatives/200001/pdfs_060626/44_Special_Needs_Assitant.pdf

Available in English. Accessed 23rd July 2007

Apie informaciją pateiktą šiame lankstinuke

Informacija pateikta šiame lankstinuke yra surinkta iš įvairių šaltinių įskaitant Švietimo ir mokslo departamentą (angl. The Department of Education and Science) , Airijos mokytojų sąjungą (angl. Irish National Teachers Organisation), Priėmimo ir integracijos agentūrą(angl. Reception and Integration Agency), Valstybinę švietimo paramos valdybą(angl. The National Education and Welfare Board), Piliečių informavimo tarybą(angl. Citizens Information Board), Socialinės paramos ir šeimos departamentą (angl. The Department of Social and Family Affairs) ir Valstybinę egzaminavimo komisiją (angl. State Examination Commission).

Pastaraisiais metais mūsų mokyklose vykstantys pasikeitimai atspindi pasikeitimus vykstančius pačioje Airijos visuomenėje. Šis lankstinukas yra leidžiamas rumunų, rusų, lenkų, lietuvių, prancūzų, arabų, ir kiniečių(mandarinų) kalbomis sąlygojant tėvų kilusių iš kitų kultūrų švietimą ir suteikiant jiems daugiau informacijos apie mokyklų sistemą Airijos Respublikoje.

Apie informaciją pateiktą šiame lankstinuke

Department of Education and Science (2004) *A Brief Description of the Irish Education System*. Communications Unit Department of Education and Science.

Available online from: <http://www.education.ie/robots/view.jsp?pcategory=10856&language=EN&ecategory=30941>

Available to download in English, Irish, French and German.

INTO (2007) *Your Child in the Primary School – Tips for Parents*.

Available online from <http://www.into.ie/ROI/Publications/INTOPublications/YourChildinthePrimarySchool-TipsforParents/>

Available to download in English, Irish, French, Polish and Spanish

National Educational Welfare Board (2007) *Don't Let Your Child Miss Out!*

Available online from <http://www.newb.ie/publications/parentdocumentation.asp>

Available to download in English, Irish, Albanian, Arabic, Chinese, Czech, Estonian, French, Latvian, Lithuanian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Slovak, Spanish, Swedish, and Yoruba.

Reception and Integration Agency (2001) *Information Leaflet for Parents of Asylum Seeking and Refugee Children attending Post Primary Education*.

Ryšių palaikymas su mokykla**Silpnai moku anglų kalbą. Kaip galėčiau palaikyti ryšius su mokykla kurią lanko mano vaikas?**

Atėdami susitikti su mokyklos direktoriumi atsiveskite pažįstamą, gerai kalbantį angliškai, kuris galėtų versti bendraujant su direktoriumi. Kai kurios mokyklos, tėvams kuriems sunku bendrauti angliškai, suteikia vertėją. Tardamiesi dėl susitikimo su direktoriumi galite paklausti ar mokykla teikia šią paslaugą.

Kaip yra pranešama jei dėl kokios nors priežasties turiu atvykti į mokyklą?

Dažniausiai mokiniams yra išdalinami raštiški pranešimai, kuriuos jie turi perduoti tėvams. Patartina patikrinti vaiko mokyklinį krepšį, jei šis kartais pamirštų pats jums perduoti pranešimą.

Kokia yra atstovo ryšiams su šeima, mokykla, bendruomene (Home, School, Community Liaison Officer) rolė?

Atstovų ryšiams su šeima, mokykla, bendruomene, schema buvo sukurta padėti mokiniams gerai jaustis mokykloje. Taip pat atstovas ryšiams su mokykla, šeima ir bendruomene padeda tėvams/globėjams aktyviai dalyvauti mokyklos veikloje ir jų vaikų mokymosi procese.

Patyčios**Nuogastauju kad mano vaikas patiria patyčias.**

Vaikas gali patirti patyčias mokykloje ar pakeliui į ją. Airijos mokyklose patyčios yra netoleruojamos. Patyčiomis yra laikoma besikartojanti žodinė, psichologinė ar fizinė agresija vykdoma vieno ar keletos asmenų.

Ženkliai, rodo, kad vaikas patiria patyčias:

- Vaikas nesaugiai jaučiasi kelionės į mokyklą metu, prašo tėvų kad jį nuvežtų, ar vis keičia kelio į mokyklą maršrutą.
- Vaikas nenori ar atsisako eiti į mokyklą.
- Jaučiate, kad vaikas negali susikoncentruoti ir pradeda blogiau mokytis
- Vaikas simuliuoja ligą, galvos skausmą ir t.t
- Pastebima dažna elgesio ir nuotaikų kaita.
- Pastebimas aiškiai išreikštas stresas, baimė, miego sutrikimai ir apetito nebuvimas.
- Dažnai prapuola vaiko daiktai.
- Padidėja kišenpinigių poreikis arba pastebite vaiką vagiant pinigų iš namų.
- Vaikas negali paaiškinti iš kur atsiranda sužeidimai ar nubrodinimai.
- Vaikas atsisako paaiškinti kas jį slegia.

Šie ženklai nėra tiesioginis įrodymas kad jūsų vaikas patiria patyčias, bet jei tai dažnai kartojasi paaiškinimas turi būti rastas.

Mano vaikas patiria patyčias. Ką turėčiau daryti?

Turėtumėte apie tai pasikalbėti su vaiko mokytoju.

Jei vaikas jums papasakoja, kad patiria patyčias, jūs turėtumėte:

- Išlikti ramiai, paaiškinti vaikui kad jis/ji nėra šios situacijos kaltininkas ir kad šią problemą galima išspręsti.
- Apie tai pasikalbėkite su mokytoju, nes tam kad efektyviai spręsti šią problemą mokytojams reikia tėvų pagalbos.
- Kartais vaikus reikia paskatinti daugiau bendrauti su kitais vaikais. Pasivieskite pažaisti kitus vaikus ir paprašykite kitų tėvų padaryti tą patį.

Kalbos

Ar mano vaikas gali laikyti gimtosios kalbos egzaminą kaip vieną iš mokyklos baigimo programos egzaminų?

Kai kurios Europos sąjungoje naudojamos kalbos gali būti studijuojamos kaip mokyklos baigimo programos dalykas. Norint studijuoti savo gimtąją kalbą mokinys turėtų:

- Būti atvykęs iš kitos Europos sąjungai priklausančios šalies
- Kalbėti gimtąją kalbą
- Mokintis pagal vieną iš mokyklos baigimo programų
- Kaip vieną iš studijuojamų dalykų pasirinkti anglų kalbą

Mokiniai 2007 metais laikė egzaminus iš latvių, lietuvių, rumunų, šiuolaikinės graikų, suomių, lenkų, estų, slovakų, švedų, čekų, bulgarų, vengrų, portugalų, danų ir olandų kalbų. Jei jūsų vaikas norėtų laikyti savo gimtosios kalbos egzaminus, turėtumėte apie tai pasikalbėti su mokyklos direktoriumi. Daugiau informacijos apie į programą neįtrauktas kalbas rasite interneto svetainėje www.examinations.ie

Mokyklinė uniforma

Ar mano vaikas privalės dėvėti mokyklinę uniformą?

Daugumoje mokyklų mokiniai privalo dėvėti mokyklinę uniformą. Dažniausiai jie taip pat turi turėti uniformą skirtą sportui. Jei dėl kultūrinių skirtumų manote, kad jūsų vaikas uniformos dėvėti neturėtų, privalote apie tai pasikalbėti su mokyklos direktoriumi.

Namų darbai

Ar mano sūnui/dukrai bus užduodami namų darbai?

Mokiniais besimokantiems vidurinėse mokyklose jų mokytojai įprastai užduoda namų darbus. Mokinys besimokantis vidurinėje mokykloje atlikti namų darbus turėtų per 2-3 valandas. Turėtumėte pasirūpinti darbo vieta, kurioje jis/ji galėtų atlikti namų darbus toliau nuo triukšmo ir trukdžių.

Įprastoji mokyklos baigimo programa, tai programa kurią išklaušęs mokinys gali laikyti valstybinius egzaminus. Laikant egzaminus mokinys būna 17, 18 arba 19 metų. Šių egzaminų rezultatai nulemia vietą universitete, technologijos institute ar kolegijoje.

Papasakokite daugiau apie profesinę mokyklos baigimo programą.

Profesinė mokyklos baigimo programa (LCVP) yra beveik tokia pat kaip ir įprastoji programa. Profesinėje mokyklos baigimo programoje akcentuojami techniniai dalykai ir profesinio mokymo moduliai. Šie moduliai yra : pramonės suvokimas, parengimas darbui ir darbo patirtis. Mokiniai pasirinkę profesinę mokyklos baigimo programą privalo studijuoti dalykus dėstomus įprastoje programoje, o taip pat ir minėtus profesinio paruošimo dalykus. Profesinę mokyklos baigimo programą ir egzaminų rezultatus pripažįsta universitetai, institutai ir kolegijos.

Papasakokite daugiau apie taikomąją mokyklos baigimo programą.

Taikomoji mokyklos programa buvo sukurta atsižvelgiant į mokinių kuriems nepriimtinos kitos mokyklos baigimo programos. Pagrindinis šios programos tikslas yra paruošti mokinį tolimesniam, dirbančio žmogaus gyvenimui. Baigus šią programą ir išlaikius egzaminus mokinys negali mokytis aukštojoje mokykloje. Taikomosios mokyklos baigimo programos nepripažįsta nei universitetai, nei institutai, nei kolegijos. Mokiniai baigę šią programą studijas gali tęsti mokindamiesi mokyklos baigimo pažymėjimo reikalaujančiuose tolimesnio mokymosi kursuose.

Ar yra alternatyva mokyklos baigimo programoms?

Taip. Nenorintiems mokytis pagal nei vieną iš trijų mokyklos baigimo programų yra siūloma mokytis pagal Youthreach programą. Šią programą siūlo valstybinė bedarbių birža (FAS) ir tolimesnio mokymo centrai. Mokiniai nenorintys mokintis pagal kitas tris mokyklos baigimo programas yra mokyklos direktoriaus siunčiami mokytis pagal Youthreach programą.

– Vaikui paaiškinkite, kad kartais yra geriau atiduoti pinigus ar kitus daiktus, kad išvengtų žalos sau, ir pabėgus papasakoti apie įvykį.

Kai kuriais atvejais vaikas patiria patyčias dėl asmeninės higienos nepaisymo. Šiuo atveju, tėvai gali padėti vaikui pasirūpinti asmenine higiena.

Mokyklos taisyklės

Kas nutinka jei mano vaikas pažeidžia mokyklos taisykles?

Fizinės bausmės Airijos mokyklose netaikomos. Fizinės bausmės naudojimas yra uždraustas įstatymo. Kiekviena mokykla turi savo taisykles su kuriomis jus supažindins vaikui pradėjus lankyti mokyklą. Jūs privalote užtikrinti, kad vaikas žino kas mokykloje leistina, o kas ne. Daugumas mokyklų laikosi griežtų taisyklių dėl uniformų, papuošalų dėvėjimo, lankomumo, punktualumo ir elgesio. Jei jūsų vaikas dažnai pažeidinė taisykles, mokytojas arba mokyklos direktorius praneš apie tai jums ir tikėtis jūsų paramos sprendžiant šią problemą. Vaikas, rimtai nusižengęs mokyklos taisyklėms, gali būti pašalintas iš mokyklos. Tačiau tai atsitinka retai. Jei jūsų vaiką pašalina iš mokyklos, o jūs su šiuo sprendimu nesutinkate, galite kreiptis į mokyklos tarybą arba, negavę patenkinamo atsako, galite kreiptis į Mokslo ir švietimo departamentą.

Mokyklos taryba

Kas yra mokyklos taryba?

Mokyklos taryba yra tiesiogiai atsakinga už mokyklos valdymą. Mokyklos taryba yra sudaroma iš tėvų atstovų, mokytojų, globėjų, rėmėjų ir bendruomenės narių. Jei norėtumėte dalyvauti mokyklos tarybos veikloje, kreipkitės į mokyklos direktorių.

Tėvai/globėjai

Kaip galiu paremti ar padėti vaikui lankančiam mokyklą?

Labai svarbu yra domėtis tuo ko vaikas mokykloje mokosi ir pagirti jį už pastangas ir pasiekimus. Savo vaikui padėsite, jei išskirsite darbo vietą namų darbams atlikti, ugdysite vaiko pasitikėjimą savimi, o taip pat lankydamiesi mokyklos organizuojamuose susirinkimuose, dalyvaudami užklausinėje veikloje. Norėčiau dalyvauti mokyklos veikloje.

Į ką turėčiau kreiptis?

Daugumoje mokyklų veikia tėvų asociacija, ir kiekvieno vaiko tėvai/globėjai yra kviečiami dalyvauti asociacijos veikloje. Mokyklos direktorius arba vaiko mokytojas gali pasiūlyti, kaip galite prisidėti prie asociacijos darbo. Mokyklos dažnai ieško savanorių, norinčių padėti rengiant spektaklius, koncertus, vasaros stovyklas ir kitus renginius. Jei norėtumėte prisidėti prie veiklos mokykloje, pakalbėkite apie tai su mokyklos direktoriumi ar vaiko mokytoju.

Nuogastauju, kad mano vaikas pamirš anglų kalbą atostogų metu. Ką turėčiau daryti?

Vaikams ir jaunimui norint nepamiršti kalbos reikėtų kiekvieną dieną klausyti, šnekėti ir skaityti angliškai. Pavyzdžiui, jūsų vaikas gali pažiūrėti televizijos programą anglų kalba ir papasakoti apie ją jums, paskaityti knygą anglų kalba ar pasišnekučiuoti su anglakalbiais draugais. Bet, nemažiau svarbu jūsų vaikui yra išlaikyti gimtąją kalbą. Patartina naudoti gimtąją kalbą bendraujant namuose, ir kai tik turite galimybę pasakoti apie tradicijas bei gyvenimo būdą jūsų gimtojoje šalyje.

Pereinamieji metai

Papasakokite daugiau apie pereinamuosius metus?

Kai kuriose mokyklose mokiniai baigę pirmąją vidurinės mokyklos pakopą turi galimybę atsipūsti nuo egzaminų per pereinamuosius metus. Šie metai suteikia mokiniams galimybių pabandyti skirtingas mokymosi programas ir išbandyti savo jėgas darbo patirties metu. Tai metai, kurių metu mokiniai bando mokytis savarankiškai, didinti savo bendrąsias, akademinės, ir techninės žinias, o taip pat turi laiko subręsti ir susivokti neįtakojami egzaminų sukeliama streso. Pereinamųjų metų pabaigoje nėra valstybinių egzaminų.

Ką mokiniai studijuoja per pereinamuosius metus?

Galimi dalykai:

- Komunikacijų studijos
- Patariamasis, psichologinis konsultavimas
- Matematika
- Fizinė kultūra
- Asmeninis ir socialinis tobulėjimas
- Estetikos ir kultūros studijos
- Filosofijos ir religijos studijos
- Tikslieji mokslai ir technologijos
- Verslo studijos ir pramonės suvokimas
- Gamtosaugos mokslai

Kiekvienoje mokykloje mokytojai patys kuria pereinamųjų metų programas, kuriomis remiantis mokiniai yra supažindinami su skirtingais dėstomais dalykais. Tokiu būdu mokiniai gali lengviau nuspręsti, kokią vidurinės mokyklos antrosios pakopos programą jie norės studijuoti toliau.

Mokyklos baigimo programa

Papasakokite daugiau apie įprastąją mokyklos baigimo programą?

kalba, matematika, airių kalba, tikslieji mokslai, geografija, istorija, prancūzų kalba, verslo studijos, menai/rankdarbiai/dizainas ir namų ekonomika. Ne kiekvienoje mokykloje yra dėstomi tie patys dalykai. Mokiniai pasirenka 8,9 arba 10 dalykų. Dalykus galima studijuoti aukštesniu arba įprastu lygiu. Anglų kalba, airių kalba ir matematika gali būti dėstomos supaprastintu lygiu.

Aš manau kad Junior Certificate programa yra per sunki mano vaikui. Ką turėčiau daryti?

Kai kuriose mokyklose mokiniai gali pasirinkti pirmojo lygmens programos intensyvumo lygį. Junior Certificate School Program (JCSP) yra lengvesnė programa, dėstoma pirmame vidurinės mokyklos lygmenyje tuo atveju jei įprasta Junior Certificate programa yra per sunki, arba mokinyš yra priskiriamas per anksti mokyklą paliekančių rizikos grupei. Apie šią programą teiraukitės mokyklos direktoriaus.

Antrasis vidurinės mokyklos lygmuo (angl. Senior Cycle)

Papasakokite daugiau apie antrąjį vidurinės mokyklos lygmenį.

Mokiniai į antrąjį vidurinės mokyklos lygmenį patenka būdami 15 metų ir mokosi jame 2 arba 3 metus, priklausomai nuo to ar nusprendžia studijuoti pereinamuosius metus (angl. Transition year). Per paskutinius 2 metus vidurinėje mokykloje mokinyš turi apsispręsti, kurią vieną iš trijų galimų programų studijuos ir laikys valstybinius egzaminus. Šios programos yra įprastoji mokyklos baigimo pažymėjimo programa (ang. Leaving Certificate), profesinė mokyklos baigimo pažymėjimo programa (angl. Leaving Certificate Vocational Program-LCVP) ir taikomoji mokyklos baigimo pažymėjimo programa (ang. Leaving Certificate Applied-LCA).

Specialiųjų ugdymo poreikių turintys vaikai

Mano vaikas turi specialiųjų ugdymo poreikių. Į kokią mokyklą galėčiau jį užregistruoti?

Vaikai turintys specialiųjų poreikių dažniausiai lanko bendrojo lavinimo mokyklas, bet jei šis sprendimas yra netinkamas yra kitų būdų mokyti vaikus turinčius specialiųjų ugdymo poreikių ar vaikus su negalia. Jūsų vaikas gali lankyti:

- bendrojo lavinimo mokyklą kuriai būtų išskirta papildoma Mokslo ir švietimo departamento parama, pavyzdžiui asistentas, padedantis specialiųjų poreikių turintiems vaikams
- bendrojo lavinimo mokyklą kurioje būtų įrengta speciali klasė vaikams turintiems specialiųjų ugdymo poreikių.
- Mokyklą vaikams su negalia, pavyzdžiui aklųjų ar kurčiųjų mokyklą.

Mano vaikas turi specialiųjų ugdymo poreikių. Kaip mokykla gali patenkinti šiuos poreikius?

Mokykla gali gauti papildomų lėšų vaikams su didesniais poreikiais, pavyzdžiui gali gauti finansavimą įdarbinti asistentą darbui su specialiųjų ugdymo poreikių turinčiais vaikais ar padidinti pedagogų skaičių. Apie jūsų vaiko poreikius turėtumėte pasikalbėti su mokyklos direktoriumi.

Kokia su specialiųjų ugdymo poreikių turinčiais vaikais dirbančio asistento rolė?

Specialiųjų ugdymo poreikių turinčių vaikų asistentas padeda mokiniams atlikti sunkumų keliančius veiksmus. Pavyzdžiui, specialiųjų ugdymo poreikių turinčių vaikų asistentas gali padėti mokiniams įlipti ir išlipti iš mokyklos autobuso, padėti rašyti, valgyti, apsirengti bei laikytis asmeninės higienos taisyklių.

Kas yra Valstybinė švietimo psichologinė tarnyba (National Educational Psychological Service(NEPSI))?

Valstybinė švietimo psichologinė tarnyba yra finansuojama Mokslo ir švietimo departamento. Tarnyboje dirbantys psichologai specializuojasi darbe su pradinėm ir vidurinėm mokyklom. Valstybinė švietimo psichologinė tarnyba nustatydamą, ar vaikui reikia specialiaus ugdymo, konsultuojasi su mokytojais, tėvais ir vaikais kurie turi mokymosi, elgesio ar motyvacijos problemų. Psichologas su jūsų vaiku gali susitikti tik su jūsų sutikimu. Valstybinėje švietimo psichologinėje tarnyboje dirbantys psichologai gali patarti jums, kaip galite padėti vaikui jei jis turi problemų mokykloje. Ne visos mokyklos šią paslaugą teikia.

Finansavimas***Kur galėčiau kreiptis dėl finansinės pagalbos leidžiant vaiką į mokyklą?***

Jei jūsų pajamos neviršija nustatyto limito, arba jūs gaunate socialinę paramą, taip pat jei dalyvaujate tam tikrose apmokymo programose, jums gali priklausyti finansinė pagalba leidžiant vaiką į mokyklą. Galite gauti vienkartinę išmoką (Back to School Clothing and Footware Allowance) vaiko drabužiams, avalynei ir uniformai pirkti. Dėl šios išmokos turėtumėte kreiptis į socialinės rūpybos skyrių. Taip pat galite gauti vienkartinę išmoką (School Book Grant Scheme) vadovėliams įsigyti. Dėl šios išmokos turite teirautis pas mokyklos direktorių.

Ar gali tėvai susitikti su mokytoju/a?

Įprastai tėvai yra kviečiami į taip vadinamą tėvų- mokytojo/os sustikimą kuriame tėvai susitinka su mokytoju/a akis į akį. Šio susitikimo metu galite apžiūrėti savo vaiko darbus ir pakalbėti apie tai, kaip jūsų vaikui sekasi mokykloje. Jei norite su mokytoju/a ar mokyklos direktoriumi pašnekėti papildomai, turite susitarti dėl susitikimo iš anksto.

Mano sūnus/dukra silpnai šneka angliškai. Į kurią klasę jį/ją nukreips?

Jaunimas išmoksta anglų kalbą labai greitai, dėl to daugumas mokyklų naujus mokinius nukreipia į jų amžių atitinkančias klases. Mokykloje gali būti nuspręsta nenukreipti jūsų sūnaus/dukters į tais metais laikančių egzaminus klasę, nes tai gali būti pernelyg sunku ir mokinyms gali jausti didelį stresą. Gali būti pasiūlyta vaikui vienerius metus apsiprasti prie naujos aplinkos ir geriau pramokti anglų kalbą prieš einant į klasę kurioje reikės laikyti egzaminus. Švietimo ir mokslo departamentas teikia papildomų lėšų pradinėm ir vidurinėm mokyklų mokiniams nemokantiems anglų kalbos mokytis. Jei jūsų sūnui/dukra reikia pagalbos geriau pramokti anglų kalbą, jam/jai bus paskirtos papildomos anglų kalbos pamokos mokyklos valandų metu.

Pirmasis vidurinės mokyklos lygmuo (angl. Junior Cycle)***Papasakokite daugiau apie pirmąjį vidurinės mokyklos lygmenį.***

Pirmuoju vidurinės mokyklos lygmeniu yra vadinami pirmieji 3 vidurinės mokyklos metai. Mokiniai yra baigę pradinę mokyklą ir yra 12-13 metų. Mokiniai praleidę vidurinėje mokykloje 3 metus laiko valstybinius egzaminus vadinamus Junior Certificate. Pirmame vidurinės mokyklos lygmenyje mokiniai gali studijuoti daugiau nei 20 dalykų. Patys populiariausi dalykai yra anglų

- Nuo rugsėjo iki gruodžio vidurio
- Nuo sausio iki kovo vidurio arba balandžio (Šv. Velykų)
- Ir paskutinis prasideda po Šv. Velykų ir baigiasi gegužės pabaigoje arba birželio pradžioje.

Trimestrui įpusėjus būna trumpos atostogos kurios angliškai vadinasi mid-term brake. 2007/08 metų kalendorių su tiksliais atostogų datomis galite rasti Community Links interneto svetainėje.

Kokia yra mokymosi vidurinėje mokykloje sistema?

Vidurinėje mokykloje skirtingus dalykus dėsto skirtingi mokytojai. Kiekvienas mokytojas specializuojasi viename arba dviejuose dalykuose. Mokyklų siekis yra sukurti mokiniams malonią atmosferą, kurioje būtų smagu mokytis ir siekti tikslo.

Kokia yra įprasta diena mokykloje?

Dauguma vidurinių mokyklų veikia nuo pirmadienio iki penktadienio. Dėl mokyklos darbo valandų turėtumėte pasiteirauti mokyklos direktoriaus. Dažnai, po to kai baigiasi pamokos, prasideda užklasinė veikla. Pamokų metu yra dvi pertraukos - viena trumpa ryte ir ilgesnė pertrauka skirta priešpiečiams. Turėtumėte pasirūpinti, kad jūsų vaikas į mokyklą atsineštų maisto.

Ar mokykla būna uždaryta mokslo metų bėgyje?

Paprastai mokyklos administracija pateikia sarašą dienų, kuriomis mokykla neveiks. Jei mokykla neveiks papildomai, mokytojas jūsų vaikui paduos raštelį, kurį šis turės perduoti jums.

Kaip mokykloje yra pasiskirstęs personalas?

Mokyklai vadovauja direktorius/ė. Įprastai mokinys turi 7 arba 8 skirtingus mokytojus. Kiekviena klasė turi auklėtoją kuris keičiasi kiekvienais metais. Auklėtojas rūpinasi ne akademiniais mokinių poreikiais.

Pradinė mokykla

Ar pradinės mokyklos skiriasi viena nuo kitos?

Taip. Kai kuriose mokyklose berniukai ir mergaitės mokosi kartu, bet yra vienos lyties mokyklų kuriose mokosi tik mergaitės arba, tik berniukai. Daugumas pradinių mokyklų Airijoje yra bendros. Visos pradinės mokyklos remiasi kokios nors religinės pasaulėžiūros, pavyzdžiui, Romos Katalikų, Airiškosios Bažnyčios, Islamo, Žydų ar daugia-denominaciniais pagrindais. Daugumas pradinių mokyklų Airijoje remiasi Romos Katalikų religine pasaulėžiūra. Net jei jūsų vaikas nėra katalikų tikėjimo, jis vis tiek gali lankyti Katalikišką mokyklą. Veikia dvi Islamišką pasaulėžiūrą besiremiančios pradinės mokyklos: North Dublin Muslim NS Project esanti Navan Rd. Dublin 7 rajone (tel. 018689587) ir Muslim National School esanti 19 Roebuck Rd., Clonskeagh, Dublin 14 rajone (tel. 01 296 1340). Taip pat yra Stratford College žydiška pradinė ir vidurinė mokykla Rathgar, Dublin 6 rajone. Šios mokyklos interneto svetainės adresas yra www.stratfordcollege.ie

Mokylos pavadinimu Educate Together arba mokykimės kartu propaguoja daugia-denominacinį požiūrį. Tai reiškia, kad šiose mokyklose gali mokytis įvairias religijas išpažystantys, iš skirtingų kultūrų atėję vaikai. Tokių mokyklų tarybos neturi teisės propaguoti kokios nors vienos religijos. Norėdami daugiau sužinoti apie Educate Together arba mokykimės kartu mokyklas, apsilankykite interneto svetainėje www.educatetogether.ie

Daugumoje mokyklų yra dėstoma anglų kalba, bet kai kurios mokyklos vadinamos Gaelscoileanna dėsto bendruosius dalykus Airių kalba. Į Gaelscoil galite siūsti vaiką net jei airiškai nešnekate. Daugiau informacijos apie Gaelscoileanna rasite interneto svetainėje www.gaelscoileanna.ie

Kada mano vaikas turėtų pradėti lankyti pradinę mokyklą?

Vaikai neprivalo eiti į mokyklą iki 6-erių metų, bet dauguma vaikų pradeda lankyti mokyklą nuo rugsėjo mėnesio, suėjus 4-riems metams. Kai kurie vaikai pradeda eiti į mokyklą sulaukę 5-erių.

Nerandu mokyklos kuri priimtų mano vaiką. Ką turėčiau daryti?

Šiuo metu kai kuriuose Dublino rajonuose gali būti sunkiau rasti mokyklą jums patogioje vietoje, nes daug mokyklų yra perpildytos ir šiuo metu nebepriima daugiau vaikų. Galite susisiekti su Community Links biuru ir mes pabandysime padėti rasti mokyklą jūsų vaikui. Taip pat galite kreiptis į Valstybinę švietimo paramos valdybą (National Education Welfare Board). Kreipdamiesi į Valstybinę švietimo paramos valdybą turėsite pateikti laiškus su neigiamais atsakymais gautais iš užklaustų mokyklų. Patartina kreiptis į mokyklą kurioje norite užregistruoti savo vaiką iš anksto.

Galvoju, kad mano vaiką diskriminuoja nes jis yra ne katalikų tikėjomo/ ne arių tautybės. Kaip patartumėt elgtis?

Jei mokykla atsisako priimti jūsų vaiką, turite gauti iš mokyklos laišką paaiškinantį dėl kokių priežasčių jūsų vaikas nepriimamas į šią mokyklą. Galite apskųsti mokyklos sprendimą. Kai kuriuose rajonuose mokyklos yra perpildytos. Tokiu atveju pirmenybė yra suteikiama vaikams išpažįstantiems tam tikrą religiją kurios pasaulėžiūra vadovaujasi mokykla. Pavyzdžiui Islamo pasaulėžiūra besiremianti mokykla pirmenybę teikia Islamo tikėjimą išpažįstantiems vaikams, tai pat mokykla kuri vadovaujasi Romos katalikų pasaulėžiūra teikia pirmenybę šią religiją išpažįstantiems vaikams it t.t. Mokyklos tokiais savo veiksmais įstatymų nepažeidžia. Daugumas mokyklų stengiasi priimti visus vaikus. Kartais gali tekti palaukti laisvos vietos iki sekančio rugsėjo. Jei nesutinkate su mokyklos sprendimu nepriimti jūsų vaiko, kreipkitės į Valstybinę švietimo paramos valdybą (National Education Welfare Board).

Į ką turėtumėme atsižvelgti rinkdamiesi vidurinę mokyklą?

Į dalykus kuriuos siūlo mokykla. Ne visos mokyklos dėsto tuos pačius dalykus. Taigi, jei jūsų sūnus arba dukra norėtų mokytis būtent kažkokį dalyką, įsitikinkite kad jis yra dėstomas jūsų pasirinktoje mokykloje.

Į programas. Kai kurios mokyklos ruošia mokinius vadovaudamosios įprastą mokyklos baigimo programą (angl. Junior Certificate School Programme), taikomąją mokyklos baigimo programą (angl. Leaving Certificate Applied) arba profesinę mokyklos baigimo programą (angl. Leaving Certificate Vocational Programme).

Į paskirstymą. Kai kurios mokyklos skirsto mokinius pagal akademinį sugebėjimą. Prieš registruodamiesi galite pasiteirauti ar jus dominanti mokykla skirsto mokinius pagal sugebėjimą (angl. Streaming).

Patalpos. Kokiose patalpose įsikūrusi mokykla. Ar yra biblioteka, sporto salė ir pan.

Užklasinė veikla. Pasiteiraukite, ar mokykloje veikia būreliai, ar yra sporto klubai, choras, šokių būrelis ir pan.

Moksleivių taryba. Galite pasiteirauti ar mokykloje veikia moksleivių taryba (angl. Student council). Ar mokiniai dalyvauja juos įtakančių sprendimų priėmime.

Tėvų asociacija. Ar mokykloje veikia tėvų asociacija ir, ar tėvai dalyvauja mokyklos tarybos veikloje.

Vidurinės mokyklos sistema

Paaškindite vidurinės mokyklos sistemą?

Vidurinė mokykla yra skirstoma į 2 lygmenis. Pirmasis vadinasi Junior Cycle ir trunka pirmuosius 3 metus. Antrasis vadinasi Senior Cycle ir tęsiasi 2 arba 3 metus.

Vidurinių mokyklų kalendorius yra skirstomas į 3 trimestrus.

sveikatos problemos identifikuotos šio patikrinimo metu gydamos nemokamai. Skiepai taip pat yra nemokami. Taip pat 2-oje, 4-oje ir 6-oje klasėse jūsų vaiką apžiūrės stomatologas ir, jei apžiūros metu bus identifikuota problema, jūsų vaikas bus nukreiptas į vietinę stomatologijos kliniką.

Vidurinė mokykla ir kiti jos atitikmenys

Kas tai yra vidurinė mokykla (angl. Post-primary education)?

Mokiniai kuriems yra tarp 12 ir 18 metų mokosi vidurinėje mokykloje. Mokiniai jaunesni nei 16-ikos metų privalo lankyti vidurinę mokyklą. Mokiniai anksti palikę mokyklą vietoje įprastos mokyklos lanko Youthreach centrą.

Kaip pasirinkti mokyklą

Kokie yra vidurinių mokyklų tipai?

Airijoje yra 5 vidurinių mokyklų tipai. Jie yra: vidurinės mokyklos (angl. Secondary Schools) profesinės mokyklos (angl. Vocational School), visuomeninės mokyklos (angl. Community School), bendrojo lavinimo mokyklos (angl. Comprehensive School) ir visuomeninės kolegijos (angl. Community College) Mokyklos viena nuo kitos skiriasi tuom, kaip jos yra valdomos, kam jos priklauso ir kaip yra finansuojamos. Vidurinės mokyklos, visuomeninės mokyklos ir bendrojo lavinimo mokyklos dažniausiai vadovaujasi religine, pavyzdžiui Romos katalikų ar Airiškosios bažnyčios pasaulėžiūra. Profesinės mokyklos ir visuomeninės kolegijos yra pasaulietiškos ir nepropaguoja jokios religinės pasaulėžiūros.

Švietimo sistema

Papasakokite kaip veikia pradinė mokyklų sistema?

Pradinėje mokykloje yra 8 klasės. Įprastai vaikas praleidžia vienus metus kiekvienoje klasėje.

Amžius	Metai	Klasės pavadinimas
4-5 metai	1	Junior Infants (mažesnieji nulinukai)
5-6 metai	2	Senior Infants (vyresnieji nulinukai)
6-7 metai	3	First Class (pirma klasė)
7-8 metai	4	Second Class (antra klasė)
8-9 metai	5	Third Class (trečia klasė)
9-10 metų	6	Fourth Class (ketvirta klasė)
10-11 metų	7	Fifth Class (penkta klasė)
11-12 metų	8	Sixth Class (šešta klasė)

Pradinių mokyklų kalendorius yra skirstomas į 3 trimestrus. Pirmasis trimestras prasideda rugsejį ir baigiasi gruodžio viduryje. Jis yra vadinamas Kalėdiniu trimestru. Antrasis trimestras prasideda sausio mėnesį ir trunka iki kovo vidurio arba balandžio. Šis trimestras vadinamas Velykiniu. Trečiasis trimestras prasideda po Velykų ir pasibaigia birželio gale. Šis trimestras yra vadinamas vasaros trimestru.

Mano vaikas labai silpnai moka anglų kalbą. Į kurią klasę jis bus paskirtas?

Vaikai labai greitai pramoksta anglų kalbą, taigi greičiausiai jūsų vaiką paskirs į atitinkančią amžių klasę. Vaikams besimokantiems pradinėse ir vidurinėse mokyklose, kurie nemoka anglų kalbos, Mokslo ir švietimo departamentas suteikia papildomas pagalbos. Jei jūsų vaikui reikia pagalbos mokantis anglų kalbą, mokykla pasirūpins, kad jam būtų skirtos papildomos anglų kalbos pamokos.

Kokius dalykus mano vaikas mokysis mokykloje?

Pradinės mokyklos programa yra sukurta taip, kad mokymosi procesas būtų patrauklus ir įdomus. Programa yra suskirstyta į keletą šakų:

- Kalba (anglų ir airių)
- Matematika
- Socialiniai, gamtos pažinimo ir tikslieji mokslai (pvz.: Istorija ir geografija)
- Menai (įskaitant dailę, muziką ir dramą)
- Fizinė kultūra
- Socialiniai, psichologinio gerbūvio ir sveikatos mokslai

Taip pat galėsite pasirinkti tikyba. Ne visi vaikai pasirenka šį dalyką, bet net tikybos nesimokantis vaikas gali būti paprašytas pasilikti klasėje su kitais vaikais ir mokytoju.

Ar yra užduodami namų darbai?

Kai kurie pradinių klasių mokytojai užduoda namų darbus, bet ne visi. Jei jūsų vaiko mokytojas užduoda namų darbus, jūs privalote pasirūpinti darbo vieta, kurioje vaikas galėtų atlikti užduotis ir turėtumėte paskatinti vaiką daryti namų darbus. Namų darbams atlikti vaikas tarp 4-erių ir 9-erių metų turėtų užtrukti 10 - 30 minučių. Vaikai tarp 9-erių ir 12-ikos metų namų darbus turėtų atlikti per 30-90 minučių.

Apie tvarką mokykloje

Gal galėtumėte papasakoti apie įprastą mokyklos dienotvarkę.

Įprastai diena mokykloje užtrunka 5 valandas ir 40 minučių. Jaunesni vaikai mokykloje gali užtrukti šiek tiek trumpiau. Apie mokyklos darbo valandas turėtumėte teirautis vaiko mokytojo ar mokyklos direktoriaus. Mokyklos veikia nuo pirmadienio iki penktadienio. Įprastai yra dvi pertraukos: viena pertraukėlė

ryte ir ilgoji pertrauka priešpiečiams. Turėtumėte pasirūpinti, kad vaikas į mokyklą atsineštų maisto, kurio užtektų pavalgyti per šias dvi pertraukas. Į mokyklą vaikas turi būti atvedamas laiku ir pasiimamas pamokoms pasibaigus.

Ar būna uždaryta mokykla mokslo metų bėgyje.

Įprastai mokyklos administracija pateiks sarašą dienų kuriomis mokykla neveiks. Jei mokykla neveiks papildomai, mokytojas jūsų vaikui duos raštelį, kurį vaikas turės perduoti jums. Turėtumėte kasdien tikrinti vaiko kuprinę ar jis nėra užmiršęs perduoti jums raštelio.

Ar gali tėvai susitikti su mokytoju/a?

Įprastai tėvai yra kviečiami į taip vadinamą tėvų-mokytojo/os sustikimą kuriame tėvai susitinka su mokytoju/a akis į akį. Šio susirinkimo metu galite apžiūrėti savo vaiko darbus ir pakalbėti apie tai, kaip jūsų vaikui sekasi mokykloje. Jei norite su mokytoju/a ar mokyklos direktoriumi pašnekėti papildomai, turite susitarti dėl susitikimo iš anksto.

Ar mano vaikas privalės dėvėti mokyklinę uniformą?

Daugumoje mokyklų vaikai privalo dėvėti mokyklinę uniformą. Dažniausiai jie taip pat turi turėti uniformą skirtą sportui. Jei dėl kultūrinių skirtumų manote, kad jūsų vaikas uniformos dėvėti neturėtų, privalote apie tai pasikalbėti su mokyklos direktoriumi.

Sveikata

Ar pradinėje mokykloje bus tikrinama mano vaiko sveikata?

Vaikams lankantiems valstybines pradines mokyklas yra tikrinama sveikata ir taip pat taikoma skiepavimo programa. Jums bus iš anksto pranešta kada bus tikrinama jūsų vaiko sveikata ir jūs galėsite dalyvauti procedūroje. Visos